

CÁC BIỆN PHÁP TU TỪ

1. Điền tên biện pháp tu từ phù hợp vào các khái niệm bên dưới (sử dụng tên các biện pháp tu từ cho ở bảng bên dưới)

Nhân hóa	ẩn dụ	hoán dụ	nói quá	nói giảm nói tránh
liệt kê	điệp ngữ	đảo ngữ	đôi lập	chơi chữ
		câu hỏi tu từ	so sánh	

- Đôi chiếu sự vật này với sự vật khác có nét tương đồng để làm tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt.
- Gọi tên sự vật này bằng tên sự vật khác có nét tương đồng với nó, nhằm tăng sức gợi hình gợi cảm.
- Gọi hoặc tả đồ vật, con vật, cây cối bằng từ ngữ vốn dùng để gọi tả con người làm cho thế giới đồ vật, sự vật gần gũi với con người, biểu thị được những suy nghĩ tình cảm của con người.
- Gọi tên sự vật hiện tượng này bằng tên sự vật hiện tượng khác có nét nghĩa gần gũi với nó, để tăng sức gợi hình, gợi cảm cho sự diễn đạt.
- Phóng đại quy mô, tính chất của sự vật hiện tượng được miêu tả để nhấn mạnh, gây ấn tượng, tăng sức biểu cảm cho sự diễn đạt.
- Dùng cách nói tế nhị, uyển chuyển, tránh gây cảm giác đau buồn, ghê sợ, nặng nề, thô tục, thiếu lịch sự.
- Khi nói hoặc viết, người ta có thể dùng biện pháp lặp lại từ, ngữ hoặc câu để làm nổi bật, gây cảm xúc mạnh, nhấn mạnh ý.
- Lợi dụng đặc sắc về âm, nghĩa của từ để tạo sắc thái dí dỏm, hài hước, làm cho câu văn hấp dẫn, thú vị.
- Sắp xếp tiếp nối hàng loạt từ hay cụm từ cùng loại. Diễn tả cụ thể, toàn diện.
- Hình thức câu hỏi không yêu cầu trả lời, dùng để bộc lộ cảm xúc.
- Sử dụng sự tương phản, trái ngược nhau của sự vật, sự việc nhằm làm tăng sắc thái biểu cảm.
- Thay đổi trật tự cấu tạo ngữ pháp thông thường của câu, nhằm nhấn mạnh ý, nhấn mạnh đặc điểm của đối tượng và làm câu văn, câu thơ thêm sinh động, gợi cảm, hài hòa về mặt âm thanh và lạ hóa về mặt ngôn ngữ.

2. Bài tập

Bài 1: Xác định các biện pháp nghệ thuật trong các ngữ liệu sau đây:

1. Quê hương là chùm khế ngọt

Cho con trèo hái mỗi ngày.

.....

2. Thuyền về có nhớ bến chăng

Bến thì một dạ khăng khăng đợi thuyền

.....

3. Dưới trăng quyên đã gọi hè

Đầu tường lửa lựu lập lòe đơm bông

.....

4. Một cây làm chẳng nên non

Ba cây chụm lại nên hòn núi cao

5. Mặt trời xuống biển như hòn lửa

Sóng đã cài then, đêm sập cửa.

6. Ai ơi đừng bỏ ruộng hoang

Bao nhiêu tấc đất tấc vàng bấy nhiêu

7. Mình về rừng núi nhớ ai

Trám bùi để rụng, măng mai để già

8. Cùng trông lại mà cùng chẳng thấy

Thấy xanh xanh những mấy ngàn dâu

Ngàn dâu xanh ngắt một màu

Lòng chàng ý thiếp ai sầu hơn ai?

9. Cùng chung một tiếng tơ đồng

Người ngoài cười nụ, người trong khóc thầm

10. Sầu riêng ai khéo đặt tên

Ai sầu không biết riêng em không sầu

Bài tập 2: Quan sát tranh và đặt câu miêu tả tranh có sử dụng biện pháp tu từ

Bài 3: Đọc bài thơ sau và xác định các biện pháp tu từ ở những câu in đậm và nội dung chính trong bài thơ sau

THU CHIA LY

Mắt ngơ ngác đi tìm hoa phượng đỏ
Bỗng giật mình đã bỏ lỡ từ lâu
Hạ ra đi cùng với tiếng ve sầu
Lòng tiếc nuối thốt lên câu tạm biệt.

Gió cười nhạo thu sang mà chẳng biết
Vẫn đại khờ theo dệt **giấc mơ yêu**
Nào có hay **tình đã ngả bóng chiều**
Mặt trời lặn vội liêu xiêu vụt tắt.

Em cứ ngỡ như thói quen thường nhật

Ta giận hờn càng bền chặt hơn xưa
Trái tim đau vọng lại tiếng chuông chùa
Duyên gây gánh bới trò đùa số phận.

Trời sắp đặt hay tại mình bất cẩn
Lỡ mất nhau dấu hời hợt muộn màng
Câu chuyện đời thu năm ấy sang trang
Chỉ còn lại tim hàng ngàn vết xước.

(Huỳnh Thanh Thảo)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....